

Prognozējamās invaliditātes noteikšana

Publicēts: 02.07.2020.

Prognozējama invaliditāte ir slimības vai traumas radīti funkcionēšanas ierobežojumi, kas gadījumā, ja netiek sniegti nepieciešamie ārstniecības un rehabilitācijas pakalpojumi, var būt iemesls invaliditātes noteikšanai.

Prognozējamās invaliditātes ekspertīzi veic Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija (VDEĀVK).

Ja ģimenes ārstējošais ārsts uzskata, ka cilvēkam nav atjaunojušās darbaspējas un ir nepieciešams pagarināt darbnespējas lapu un/vai viņa veselības stāvoklis neatbilst invaliditātes noteikšanas kritērijiem, bet gan prognozējamās invaliditātes noteikšanas kritērijiem, viņš cilvēku var nosūtīt prognozējamās invaliditātes ekspertīzes veikšanai.

Nosūtot cilvēku darbnespējas lapas pagarināšanai, viņš vienlaikus nav obligāti jānosūta arī prognozējamās invaliditātes noteikšanai.

Lai veiktu prognozējamās invaliditātes ekspertīzi, cilvēks vai viņa likumiskais pārstāvis VDEĀVK iesniedz iesniegumu. To var izdarīt personīgi, elektroniska dokumenta formā atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu vai nosūtīt pa pastu.

Iesniegumam pievieno šādus dokumentus:

ģimenes vai ārstējošā ārsta sagatavotu individuālo rehabilitācijas plānu MK 2011.gada 4.janvāra [„Noteikumu par individuālo rehabilitācijas plānu personai ar prognozējamu invaliditāti un personai ar invaliditāti”](#) Nr.9 prasībām;

darbnespējas lapu B, ja tāda ir izsniegta.

Balstoties uz ekspertīzes rezultātiem, VDEĀVK pieņems lēmumu, vai cilvēkam noteikt prognozējamu invaliditāti. Prognozējamu invaliditāti nosaka uz noteiktu termiņu (no sešiem mēnešiem līdz vienam gadam). Par prognozējamās invaliditātes noteikšanas datumu atzīst dienu, kad cilvēks iesniedzis iesniegumu VDEĀVK ar lūgumu veikt prognozējamās invaliditātes ekspertīzi.

Ja cilvēkam ir noteikta prognozējama invaliditāte, ārsta pienākums ir obligāti izstrādāt individuālo rehabilitācijas plānu- konkrētam cilvēkam paredzētu pasākumu kopumu, lai novērstu invaliditātes iestāšanos. Plānā, ņemot vērā cilvēka funkcionēšanas ierobežojumus, noteikti atbilstoši ilgtermiņa un īstermiņa mērķi, kā arī iekļauti ārstēšanas, medicīniskās, sociālās un profesionālās rehabilitācijas pasākumi un to īstenošanas termiņi. Visas aktivitātes ir paredzētas, lai saglabātu, uzlabotu vai atjaunotu cilvēka funkcionēšanas spējas.

Individuālo rehabilitācijas plānu izstrādā šādi:

nosūtot cilvēku uz prognozējamās invaliditātes ekspertīzi,

ģimenes/ārstējošais ārsts aizpilda Individuālā rehabilitācijas plāna 2.sadaļu un kopā ar cilvēku - minētā plāna 1.sadaļu;

nosakot prognozējamu invaliditāti, VDEĀVK apstiprina ārstējošā ārsta izstrādāto individuālā rehabilitācijas plāna projektu. Ja nepieciešams:

- iesaka ģimenes/ārstējošam ārstam nosūtīt cilvēku papildu izmeklēšanai un diagnozes precizēšanai,
- iesaka sociālās un profesionālās rehabilitācijas pasākumus iekļaušanai individuālajā rehabilitācijas plānā,
- aizpilda plāna 3.sadaļu,
- sazinās ar pašvaldības sociālo dienestu, ja cilvēkam ir nepieciešama kopšana vai ārstējošais ārsts noteicis regulārus ārstniecības pasākumus.

ja noteikta prognozējama invaliditāte, ģimenes/ārstējošais ārsts nepieciešamības gadījumā:

- precīzē plāna 22.1.apakšpunktā minētos ārstēšanas un medicīniskās rehabilitācijas pasākumus, to sniegšanas laiku,
- izsniedz cilvēkam ar prognozējamu invaliditāti individuālā rehabilitācijas plāna
- oriģinālu, ja cilvēks ir piekritis plānā minētajiem pasākumiem un ir to parakstījis.

Izstrādājot un izpildot individuālo rehabilitācijas plānu cilvēkam ar prognozējamu invaliditāti, ģimenes/ārstējošais ārsts sadarbojas ar attiecīgā cilvēka deklarētās dzīvesvietas pašvaldības sociālo dienestu, VDEĀVK un citiem speciālistiem, kā arī pašu cilvēku.

Lai saņemtu sociālās vai profesionālās rehabilitācijas pakalpojumus, cilvēks pakalpojuma sniedzējam iesniedz attiecīgu iesniegumu un dokumentus rehabilitācijas plānā paredzētā pakalpojuma saņemšanai.

Cilvēkam, kuram noteikta prognozējama invaliditāte, ir tiesības prioritāri saņemt invaliditātes riska mazināšanai paredzētos pakalpojumus:

ārstniecības pakalpojumus, atbilstoši normatīvajiem aktiem, kas regulē veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtību;

sociālās rehabilitācijas pakalpojumus - pakalpojumu ir tiesības saņemt personām no 15 gadiem līdz pensijas vecuma sasniegšanai;

profesionālās rehabilitācijas pakalpojumus - pakalpojumu ir tiesības saņemt personām no 15 gadiem līdz pensijas vecuma sasniegšanai.

Minēto pakalpojumu veidus, apjomu, saņemšanas nosacījumus un saņemšanas kārtību nosaka MK 2010. gada 28. Decembra noteikumi nr. 1207 [„Noteikumi par personai ar prognozējamu invaliditāti prioritāri sniedzamo invaliditātes riska mazināšanai paredzēto pakalpojumu veidiem, apjomu, saņemšanas nosacījumiem un saņemšanas kārtību.”](#)

Ārstniecības pakalpojumu saņemšanas nosacījumus un saņemšanas kārtību nosaka administratīvie akti, kas regulē veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtību

 [Individuālās rehabilitācijas plāna veidlapa](#)

<https://www.lm.gov.lv/lv/prognozejamas-invaliditates-noteiksana>